

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Bécs évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ 6 „
Negyedévre.....	6 „ 3 „
Egy hóra.....	2 „ 1 „
Egyes szám.....	8 „ 4 kr.
Videkre.....	10 „ 5 „

Megjelenik minden nap
korán reggel.

Unnep és vasárnap nem jelenik meg.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferenc-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:

Hegyszög centiméterenként 8 fillér.

Három és több sorosok kedvezményben részesülnek.

Nyilttér megállapodás szerint.

Hétfő, október 24.

Andrássy és Tisza.

Kolozsvár, okt. 24.

Mint jövő és múlt, olyan harmóniában jelennek meg néhány nap óta ez a két név. Sajátban félig nyitott, a politikai kulisszák jól bepárnázott ajtó mögött suttogó hangon két szavanyra mindig egymás mellett. Azaz, hogy helyesebben kell mondanunk: egymás ellen. Ki nem látna az úgynevezett Kaszinó Párt passzivitását, amióta Tisza miniszterelnök? Ez a passzivitás egy ugyanazon párt keretén belül magyarul szólva: ellentét. És itt vissza kell szállnunk emlékeztetben arra az időre, amikor Tisza megbízatása előtt Andrássy királyi rendelkezés szerint majdnem egy egész héten át tartózkodott Bécsben és körülöttük Schönbrunnban. Akkor egy-egy bététet úgy beszélték udvari környezetben, hogy Andrássy örököse atyjának abban, hogy providenciális legyen. A vég azonban azt mutatta, hogy nem sokára Tisza lett a gondviselés-szerű — Bécs szemében.

E napok folyamán, amikor Andrássy a házszabályrevízió kérdésében az unjoncútaléokra vonatkozó részt kikapcsolandónak vélte: egyszerre meglepett a Tisza gárdája. Mi ez? Két napon át tartott a fejtelenség. Andrássy és Tisza együttesen, vagy egymás nélkül cselekednek-e? Tiszát ez a kérdés kihozta a sodrából, mert a félhivatalosai ugyancsak határozottan elhatározták a miniszterelnök iniciatíváját Andrássy álláspontja mögött. Harmadnap Tisza mégis csak Andrássyval egy álláspontot ért.

Összefoglaló, hogy a politikai riportok nem keresték a Tisza cáfolata és utólagos álláspontja között az a magánkiallakást, amelynek folyamán a miniszterelnök egy teljes óra hosszat töltött a felségnél. Pegy hát a napnál is világosabb, hogy Tisza mielőtt a felséggel rendbe nem hozta az unjoncútalék kikapcsolását, nem akart nyilatkozni. De világos az is, hogy Tiszát erre a lépésre Andrássy állásfoglalása szorította. Világos az is, hogy Andrássy ennél az unjoncútaléknál kevesebb vállalt garanciát, mint Tisza. Mindezek után pedig igen egyszerű a következtetés, hogy Tisza kénytelen volt feladni egyelőre valamit abból a pozícióból, amelyet megbízatása előtt közvetlenül elfoglalt. Ezek után pedig most már csak az a kérdés, hogy vajon milyen mértékben az a differencia, ami annak idején Tisza és Andrássy között létezett. Ezt Andrássy és Tisza csak külön-külön tudják, tehát egyik sem láthatja világosan. Világosan csak a király ösméri.

A helyzet tehát a következő: A válság szele ott kószál már a politika kulisszái mögött. Mindaz, amit a félhivatalosok és egyenmely más hírkört választásokról és efféle dolgokról trombitál, — egyszerűen ijesztés. Elhiszem, hogy a kormányelnök a fenyegető válságot a választások esatornáján szívesen lecsapolná. És e tekintetben Komjáthy Béla vagy tudatosan vagy öntudatlanul a mandátumról való lemondás tervével segítségére is siet a miniszterelnöknek.

Amde van még a képviselőház feloszlatása előtt olyan akadály, amelyet Tisza a saját hegemoniája szempontjából veszedelmesebbnek tarthat, mint a választásokat, amelyet elvégre különféle eszközökkel lehet majdnem teljesen a saját kénye-kedvére irányítani. Akadály ugyanis az a kérdés, hogy vajon a felség, mielőtt az ultima rációhoz megadná a felhatalmazást, nem gondol-e arra, hogy Andrássy Gyula gróf programja, amely a kuszált viszonyok közt, a harc tüzeiben ta-

lán kevésnek látszott, nagyon is megfelelő lehet most, amikor a nemzet békés munkára hajló szándékkal nézett a képviselőház megnyitására.

Hátha arra gondol, hogy mielőtt Tisza még mélyebben belehajtaná az ország szekerét a választások kátyujába, nem volna-e üdvösebb dolog a szekér rudját a rendes utra fordítani?

És ekkor előlről kezdődnek a magánkiallakások. Ezeknek eredménye pedig nem lehetne egyéb, minthogy kezdjük meg a munkát és hagyjuk abba a verekedést.

Ez a közel jövő tiszta képe. Ha ugyan nem győzedelmeskedik a Tisza harcos terve? Akkor pedig választás előtt állunk.

Tisza István csapdaja.

Írta: Kalmár Antal dr.

Erőskezü ember-e Tisza István? Ott se volt, a hol az erőskezü emberek teremnek.

Eddig csak ravasznak volt ravasz, de sohase erős. Ő és a ravaszág ikertestvére. De nem az a nemzetfontartó ravaszág, amely két világhatalom sorlódása között Martinuzzi György és Teleki Mihály lettek nemzeti történelmünk legnagyobb diplomatai, hanem az a ravaszág, amely csak a nemzeti jogok rovására tud Bécs számára kufárkodni.

Ravaszággal ült bele a miniszterelnök székbe, ravaszággal csinálta meg a „kilencese” társulatának a programját, ravaszággal lökte ki Apponyt és társait a kormányzó pártból, ravaszággal fonta be az ellenzéket a leszerelésre először, másodsor... és senki többet, — mérget lehet rá venni: betonja még harmadszor is.

Ravaszággal, de nem erővel. Erőt én még nem láttam. Az országgyűlési ellenzék győgsége azonban olybá tünteti föl Tiszát, mintha szörnyű erős legyen volna a talpán. Pedig csak az országgyűlési ellenzék a győgsé, oly győgsé, hogy majdnem tehetetlen, a kivel nem „kuszál” birokra kelni. Mert ha az ellenzék erős volna: Tisza már régen a porondon volna kiterítve olyan szétszórt csonatokkal, a melyeket még a trombitás arkan-nyal sem tudnának annak idejében összeszedni.

Tisza azonban azt tartja, hogy többet észszel, mint erővel, a miben a saját szempontjából igaz is lehet így tett már egyik öse is Mária Terézia korában, a mikor a zálogos geszti birtokot pörölte vissza a Marosiaktól. Kenyeres iszákjával az oldalán hétszámra elűldögt a Hétszemélyes tábla kapujában az ötköző kövön, lesve a bírákat s mint falusi bocskoros nemes járt a szeptemberek nyakára, pedig diplomás prókátor volt. Meg is nyerte a negyven ezer holdas geszti birtokot.

Igy, ha Tisza véletlenül Spanyolországban született volna: tisztára Taraszkoni Tartarin uram vált volna belőle. Mert fenyegetni, szájhősködni, azt többet tud a keltetnél. De sohase Bécsot, hanem mindip a nemzetet fenyegeti meg. Felfelé tehát alázatos — lefelé gőgs. Ez különben a császári helytartóknak általános természetrajza.

Éppen ilyen volt a múlt század harmadik évtizedében Pálffy Föld, az ötvenes években Haynau, a hatvanas években Pálffy Mór, a kamarillának Magyarországra kitölt lovagjai.

Tiszának legfőbb ravaszága pedig abban áll, hogy orszáblőrt vesz föl magára s kirakja maga elé a nemzetnek legfőbb alkotmányos jogait: no most mindjárt bekapom. Így lett tavaly márciusban s így tesz most is. Sokan aztán az oroszánbörtől, meg a nagy szájtól megjegtek s kérve-kérték Tiszát: ne fájja föl a nemzet legszarkalatosabb jogait. Tisza kegyes volt és engedett. Aki sokat kér, az engedhet; adta tehát ravaszul az erőskezü nagylelkűt, a mely nagylelkűséggel azonban — a tisztálók előtt — csak a saját tehetetlenségét fűdözte.

Tudjuk, hogy a nemzetnek szólásszabadsága áll különösen a bécsi hatalom országpusztító uljába, Tisza tehát mint kiktűdött császári helytartó, csak a következő négy dolgot követeli Bécs számára:

1. Az évi költségvetésnek záros határidő alatt való megszavazását.
2. Az évi unjoncútaléknak szintén záros határidő alatti megszavazását.
3. Az országgyűlés teljes szólásszabadságának teljes korlátozását.
4. A képviselőházi elnök számára teljes foku rendőri és büntető hatalmat.

Mint Bécsnek afféle jó tisztelembe azonban már ötven percentet enged. Pedig

még az ördög se kérte. Így Tisza hol bekapcsol, hol kikapcsol. Ez a bekapcsolás-kikapcsolás az ő legfőbb államtudománya. Hozzáértő az a ravaszágához. A bekapcsolással megijeszt és földzúdít, a kikapcsolással megnyugtat és leszerel. Emlékezzünk csak a márciusi eseményekre. Akkor öt dolgot kapcsolt be: két év költségvetésének, két év unjoncmegajánlásának szó nélkül való elfogadását és a szájkosaras házszabályrevíziót. Minthogy azonban Bécsnek az előbbi négy dolog égetően kellett: ezért a négy dologért az ötödikét, a szájkosaras revíziót kikapcsolta. Tudjuk, hogy az előbbi négy dolgot Thaly Kálmán könnyei között meg is kapta.

Az így kikapcsolt ötödik dolgot, vagyis a szájkosaras revíziót, Tisza most megint bekapcsolta és négy részre osztotta. Azonban a négy részből egyet, az unjoncútaléknak záros határidő alatt való megszavazását Tisza „hor között” kikapcsolta. Ez a szájkosaras ember mintha csak a nőtát járná: kitarak, betakar, tudja isten mit akar.

Rá kell azonban mutatnunk Tisza gonosz ravaszágára. Tisza ugyanis nem követeli Bécs számára az unjoncútaléknak záros határidő alatt való megszavazását, ellenben követeli Bécs számára a többi három dolgot. De a ki nem kapcsolt három dologgal, különösen az országgyűlési teljes szólásszabadság elfojtásával és a Perczel-Felitzsch-féle elnökök policiális jogával, mint hatalmi eszközökkel Tiszának olyan messzire menő tervet vannak, amely teljesen fölszabadság teszi majd a nemzetnek az unjoncútalék megajánlására vonatkozó korlátlann jogát.

A jövő évben jön ugyanis tárgyalás alá a véderőtvény revíziója, a melynek keresztülvitele céljából van elsősorban szükség Bécsnek is, meg Tiszának is az országgyűlési teljes szólásszabadság korlátozására. Az új véderőtvény pedig akképpen van megszerkesztve, hogy az országgyűlés az évi unjoncútaléknak csak a mennyiségét fölött határozza, de a nemzet az unjoncútalék megajánlását többé fölfelelhet nem kötheti, a mint azt eddig köthette, (1867. XII. f.c. 12. §.)

Tudjuk, hogy a kiegyezés megkötése óta a nemzet először akart élni azzal a törvénybiztosított jogával, hogy az unjoncmegajánlás fölfelelhet köti. A fölfelet a kiegyezőt magyar hadsereg törvénytelen német nyelvén a megszüntetése lett volna.

A nemzet célt nem ért, de Bécs látta, hogy a kiegyezési törvénynek ezen 12-ik szakaszában rá nézve veszedelmes nemzeti jog van elhujtatva.

Meg is mondotta mindjárt Beck, a kamarilla legagilisabb tagja:

„En nem tudom, hogy van-e ilyen törvény, de ha van, akkor azt erőnyen ki-
vél kell tenni, mert ez törhetetlen állapot. Az osztrák kiegyezési törvényben ilyen rendelkezés nincsen, s miért legyen vajjon Magyarországnak több joga, mint Ausztriának?” (L. Bud. Hírlap 12. sz.)

Tisza azonban fejfel megy neki a falnak. A véderőtvény revíziójában akarja ezt a „törhetetlen állapotot” megszüntetni s hogy ezt mindenre kapható pártjával keresztülhajtassa, Tiszának feltétlenül szüksége van az eszközre, az országgyűlés teljes szólásszabadságának a korlátozására.

Ő maga mondta, aki a célt akarja, annak akarni kell az eszközöket is. Tudjuk, hogy ez Machiavelli elve, csak hogy Machiavelli tanítéleit nem az ország legizádsága, hanem a zsarnokság alól való fölszabadítására értelmezte. Tisza pedig mindennek az ellenkezőjét követi s a bécsi zsarnokság javára akarja a nemzet legsarkalatosabb jogait elkobozni.

Deák alkotására mai nap már alig lehet ráismerni s alig van annak egyetlen alkotmánybiztosító sarka, amely már ki ne volna kezdve. Nem elég, hogy a törvényparitás végrehajtva nincs s a dualizmus sem a külügyek sem a hadügyek terén nem érvényesül, de semmibe sem vették a kvóta megállapítására vonatkozó nemzeti jog, ellenben az erre vonatkozó felségjog hitetlen mértékben kiterjesztetik; az országnak a gazdasági önállóságra vonatkozó jogai kiszámíthatatlan törvénysavarral, sőt újabb időben már vakmerő pátecskel kerültek meg a mint valami kormos kondért, rugta föl Tisza István Deák törvénynek egyedül létezőségét: Ausztria alkotmányos állapotát.

Mindez nem elég, hanem Tisza kiakarja még abból az alkotmánybiztosító jogot is törölni, hogy a nemzet az unjoncmegajánlás fölfelelhet köthesse. Mert ez neki, Becknek és Bécsnek törhetetlen állapot.

Ezért meg kell rendszabályozni az országgyűlés korlátlann szólásszabadságát bécsi praktikákkal: szájkosárral, klotúrral. Ha azonban az országgyűlési ellenzék van még nemzeti öntudat, ugy nem két-séges, hogy Tiszának ebbe bele fog törni a bicskaja s ő maga esik bele abba a verembe, amit a nemzeti jogoknak ástott.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 24.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság tegnap délelőtti felolvasó ülést tartott a város háza közgyűlési termében. Az ülésen a társaság tagjai közül számosan jelentek meg és azonkívül nagy és előkelő közönség vett részt.

Az érdekes ülést 11 órakor nyitotta meg Szamosi János ügyvezető alelnök szíves szavakkal üdvözölve a megjelen-
teket.

Versényi György főtitkár a folyó ügyekről terjesztette elő jelentését. A társaság üdvözlő sürgönyt küldött az olaszok Petrarha ünnepély rendező bizottságához. Az olasz sürgöny Cs. Pap József másodtitkár szövegét. A tegnap alakult Berzsényi Társaságot szintén határozatilag üdvözölték. A dési Ilyeum meghívta volt a Társaságot a Medgyes Lajos emléktáblájának leleplezési ünnepélyére. A Társaság képviselteti magát az ünnepélyen és ugyanakkor vidéki felolvasó ülést tart Désen. A Társaság elhatározza, hogy irodalomtörténeti ereklyemúzeumot létesít. A múzeum gyarapítására a közönséget kéri fel első sorban.

A főtitkár jelentéseinek tudomásul vétele után Erdélyi Károly nemrég megválasztott rendes tag tartotta meg székfoglaló felolvasását. Három éjszakai költő versét olvasta fel művészi fordításban. A közönség éljenzéssel jutalmazta a felolvasást.

Kruczei Erzsikének, az ismert nevű poétaleánynak három gyönyörű versét olvasta fel ezután Cs. Pap József másodtitkár. A szép verseket élvezettel hallgatta végig a közönség, végezetül tapsall és éljenzéssel jutalmazta a költőnőt.

Fanghné Gyújtó Izabella ült ezután a felolvasó asztalhoz. Szépen megírt novelláit olvasta fel Vandóról, a szép és ünnepelt színésznőről, kibe egy gazdag, fiatal mágus halálisan szerelmes. A színésznő azonban nem szereti a grófot. Egy poétába szerelmes, ki operát irt számára. — A költő azonban csak mint jöttevőjét, darabjának lelkes kreálóját, mint muzsáját szereti a színésznőt. Szerelme azonban egy egészséges, jó arcú polgárleányé, kit el is jegyez és be is evet vele a házasság boldog révén. Vanda buskomorrá lesz a házasság hírére, elhagyja a színházat, el a nagy várost, hol annyira ünnepelték és egy külföldi fürdőhelyen vonul meg.

A szerelmes gróf ide is elküldi az 5 forró, szerelmes sóhajait és kéri Vandát legyen az övé, mert ő eleped, belehal nagy szerelmébe. A diva azonban kitér az ajánlat elől, nem is válaszol a grófnak, hanem elmegy Amerikába dollárokat szerezni a költő születendő gyermekeinek.

A novellát mindvégig élvezettel hallgatta a közönség. Végén lelkesen megtapsolta a szerzőt.

A következő pont főérdekesége volt az ülésnek. Deák Albert két versét olvasta fel Kovács Dezső. A verseket egész terjedelmükben közölni fogjuk. Itt csak annyit jegyzünk fel, hogy nagyon tetszetek a közönségnek Deák Albert háboros strófái.

Az utolsó pont Petri Mór r. tag több költeményének felolvasása volt. A szép költeményeket Versényi György főtitkár olvasta fel. Ezek közül is kettőt bemutatunk olvasóinknak.

Az ülés déli fél egy órakor ért véget.

UJDONSÁGOK.

Napjár.

Október 24. Hétfő.

Katholikus: János. Protestáns: Kapisztrán.

Az Eke múzeum az örmény himnusz kiállítását megtekinthető délelőtt. Belépő díj 1 korona.
Az általános növénytan iintézet gyűjteményára (Botanikus Múzeum) nyitva délelőtt 8-12-ig, délután 3-6-ig. Bemenet ingyenes.

Az Erdélyi Országos Múzeum érem-és régiségára megtekinthető d. e. 9-1-ig.

Színházban előadásra kerül: »A napkeleti királykisasszony. (Páratlan bérlet.)

— (Siremlék felavatás.) Szép és kegyeletos emlékünnepepély folyt le tegnap d. e. a köztemetőben. Néhai Boros Sándornak, az unitáriusok kolozsvári kollegiumának felejtethetlen emlékt, kiváló igazgatójának sirját tisztelték, tanártársai s volt tanítványai jelölték meg emlékoszloppal. E siremlék felavatása az elhunyt kedves emléke iránt érzett általános szeretet s tisztelet élénk megnyilatkozása mellett tegnap d. e. történt, 11 óra után érkezett a virágokkal, koszorúkkal borított sirhoz — melyet már ekkor a családtagokon kívül az elhunyt tisztelőinek nagy serege vett körül, — az unitárius kollegium tanári kara s ifjusága. A főgimnázium dalára megható éneke után dr. Gál Kelemen, a kollegium jelenlegi igazgatója épített a sirhoz s az emléket tartalmazó, a baráti szeretet melegétől áthatott beszéd kíséretében avatta fel. Visszatekintve arra a tiz évre, — a régi gimnázium utolsó éveire melyeken át a megboldogult vezette az unitáriusok kollegiumát, az elismerés igaz hangján adózott a néhai elvölthetetlen érdemeinek, kit éppen akkor ragadtott ki a halál az elők sorából, mikor már-már megvalósulva láthatta volna, miért annyit munkált, fáradozott, az új kollegiumot. Végül letette a megboldogult kedves kártárs sirjára a kollegium tanári karának koszorúját. Majd Halmafi János III. éves theologus, hangulatos, mélyen átértett beszéd kíséretében, a volt tanítványok s a kollegium jelenlegi ifjuságának díszes koszorúját helyezte el a szeretett igazgató-tanár sirjára. Még a theologusok énekára adott elő egy zsoltárt s ezzel a kegyeletos, lélekemelő ünnepély véget ért. Az emlékdísz 2 1/2, méter magas szilézai gránit kő, rajta aranybetűkkel: »Boros Sándor unitárius kollegiumi igazgató emlékére emeltették tisztelt. 1863-1900.

— (Az élőhalottak ünnepe.) A laikus közönség nagy előtétellel viseltetik az elmegyógyintézetek iránt, melyek pedig ma már az orvosi tudomány magas fokánál, nem egyebek, mint kórházak: a lelki betegek ápoló helyei. Tegnap érdekes ünnepe volt a kolozsvári elmegyógyintézetben tartózkodó betegeknek. Ünnepek mondjuk azt, hogy egy bűvész szórakoztatta az elmébetegeket tegnap délután, mert ezeknek a szerencsétleneknek valóban ünnepnapot szerzett a bűvész mutatásaival. A betegek mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel és figyelemmel kísérték a bűvész mutatványait és kedélyükre ez a szórakozás általános nagy hatást gyakorolt és most hosszú ideig bizonyára az ördögös mutatóványok foglalkoztatják szük körben mozgó gondolatvilágukat.

— (A brassói vasutasok fölmentették.) A munkamegyőztetésből kifolyólag a brassói kir. ügyész múlt hó 14-én terjesztette be vádiratát az ottani kir. törvényszékhez és a már unottan elcsépett 480. és 481. §-okba ütköző bűncselekményről vádolva, 26 vasutasnak a vád alá helyezését kérte. A megvádolt vasutasok a következők: Róna Zsigmond vizsgálati főkalauz, Blankenbach Ferenc főmozdonyvezető, Ágoston Ferenc, Bácsi Károly, Bartha Mihály, Csutak Ferenc, Császár János, Csapó Ferenc, Erőse János, Enik Gyula, Fleischmann Alajos, Gyulai Gottlieb Lipót, Gáll József, Gasparik János, Jeddí Domokos, Kézél Ferenc, Kohári Lajos, Major Rezső, Nagy Ferenc, Podovszky József, Rankási Ödön, Rónay András, Sugár Áron és Virányi Gusztáv mozdonyvezetők, továbbá Holländer Péter hivatalnok és Zsigai János távirász. Ebben az ügyben tegnap volt a vádancsi tárgyalás, a mely az összes vádlottak fölmentésével végződött. Az ügyész fölebbezett.

— (Megkerült negyedmilió.) A bécsi német bankok negyedmiliós sikkasztója tegnap megkerült ugyan, de kezdetben ugyancsak kevés örömet szerzett ez az elfogatás a károsult bankoknak, mert nem tudtak az elsikkasztott negyedmilióznak nyomára jutni. Most végre a pénz is megkerült. Bécsből jelentik ugyanis, hogy Gottstein Vencelt, a sikkasztó szolgáknak, Jenner Antalnak a bűntársát letartóztatták. Gottstein, Schödel és Jenner együtt eszelték ki a sikkasztást, melynek elkövetése után Gottstein Csehszlovákiába utazott és ott lakó testvérénél 96.000 koronát rejtett el, Mika nevű bécsi szállásadójának pedig 100.000 koronát adott át; Gottstein testvérét szintén letartóztatták. Jenner bevallotta, hogy 22.000 koronát Schödel Ferencnek adott át, aki elősegítette a sikkasztást. Eddig kilenc embert fogtak el. Az egész pénz megkerült.

— (Sztrájk egy jogakadémán.) A sztrájkok történetében aligha fordult elő olyan eset, mint amilyen most a nagyvárad jogakadémán okoz izgalmas. Arról van szó, hogy a főiskola több mint negyven polgára sztrájkba lépett egyik professzorával szemben. A harmadéves joghallga-

tők ugyanis elhatározták, hogy Mártonffy Marcell dr. a jogakadémia legfőbb tanárának előadását nem hallgatják. Míg a többi professzor praelektóra szorgalmasan ellátogatnak a jogások, Mártonffy dr. a kereskedelmi és váltójogból hallgatók híján nem tarthat előadást. A fiatal tanár tegnapi óráján már senki sem jelentkezett s a sztrajkáló jogások makacsul ragaszkodnak elhatározásukhoz, hogy amíg elégtételt nem kapnak, távol tartják magukat Mártonffy Marcell előadásaitól. A különös sztrájk oka az, hogy a fiatal professzor szokatlannul erőlyes modorban követelt tiszteletet katedrája számára. Valószínű, hogy az igazgatóság tapintatosan elintézi az összeütközést.

— (Választmányi ülés.) Az „Erdélyi Gazdasági Egyet.” igazgató-választmánya október hó 27-én (csütörtökön) d. u. 3 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségben — rendes ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Múlt ülés jegyzőkönyvének felfolvasása. 2. Miniszteri leiratok és felszólalások: a) Takarmányszállítási kedvezmény az inség ügyében. b) Hadseregellátás ügyében. c) Váshelypénz ügyében. 3. Orsz. Magyar Szövetség: vitaestélyek ügyében. 4. Bihar megyei társaság: mezőgazdasági főiskola tárgyában. 5. Nagy. Borterm. Közp. Szöv.: balépés iránt. 6. Meghívó a dr. Szentkirályi Ákos jubileumára. 7. Városi Tanácsai csatornázás ügyében. 8. Egy. jogtanácsos jelentése egy telekvásár ügyben. 9. Gazdasági Lapok értesítése: kereskedelmi irodájáról. 10. Új tagok bejelentése. 11. Bizottsági jelentések, javaslatok. 12. Ülés napjára beérkezett tárgyak. 13. Esetleges indítványok.

— (Erdélyi vasutasok áthelyezése.) Monoki Sándor hivatalnok, Apahidáról Kolozsvárra; Török Albert hivatalnok M.-Vásárhelyről állomásfőnöki minőségben M.-Ludásra; Vajna Elek állomásfőnök, M.-Ludasról az igazg. III. szakosztályába; Beuski Antal hivatalnok, a kolozsvári üzletvezetőség II. osztályából a veszprémi osztálymérnökséghez; Rédiger Árpád hiv. gyakornok M.-Ludasról M.-Vásárhelyre; Molnár Sámuel forgalmi díjnok Kolozsvárról Apahidára; Thuróczy Károly forgalmi díjnok K.-Sebesről Egerre; Nagy G. ellenőr-állomásfőnök F.-Vásárhelyről beosztottként Brassóba; Dráxler G. Aladár hivatalnok Segesvárról állomásfőnöki minőségben F.-Vásárhelyre; Szokolay István osztálymérnök a cs.-szeredai osztálymérnökségtől vezetői minőségben a m.-vásárhelyi osztálymérnökség-

hez; Ferenczy Géza mérnök, a kolozsvári üzletvezetőség II. oszt.-ból vezetői minőségben a cs.-szeredai osztálymérnökséghez; Bundelek Ferenc osztályvezető főmérnök, a brassó-háromszéki oszt.-mérn.-tól a kolozsvári üzletvezetőség II. osztályába helyezték át.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, okt. 24-én:

Napkeleti királykisasszony.

Verses dráma 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor. vége fél 10 kor.

Holnap, kedden, október hó 25-én:

Stomfay-család.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Napkeleti királykisasszony. (b. 24. sz.)
Kedd: Stomfay-család (b. 25. sz.)
Szerda: Utazás az örvényesség felé. (b. 26. sz.)

* Ocskay brigádéros. A tegnapi esti előadást Komjáthy János, kassai színházvezetőnek, a kolozsvári színház egyik számbavehető pályázójának a vendég szereplése tette érdekessé. Erre való tekintettel, a közönség szüntelenül megtöltötte a színházat és érthető kíváncsisággal várta a vendég szereplő igazgatói jelenését, ki ez alkalommal először lépett fel a kolozsvári színpadon.

Komjáthy rokonismeret, szimpatikus megjelenésű igazi színészember, ki ritka rutinnal rendelkezik s feltétlen ura a színpadnak. Bár az a felfogás, melylyel Ocskay brigádéros a színpadra vitte, nem mindenben egyezik meg felfogásunkkal, mégis meggyőződött bennünket arról, hogy művészi kvalitásokkal rendelkező, öntudatos, intelligens művész, ki sokkal többet és jobbat tud produkálni, mint amit tegnap

nyújtott. Ott, a hol az indulatok belső háborgását kellett tolmácsolnia, túlságos hévvel és tüzzel beszélt, de csengő, egészséges organumát jól esett hallanunk. — Legjobb volt a negyedik felvonásban, ugy szorván akkor meledgett be csak igazán a szerepbe és méltán rászolgált a közönség lelkes ovációjára. A többi szereplők nagybárra méltók voltak a vendéghez és dícséretes igyekezetet fejtettek ki, hogy a közönség egy élvezetes est emlékével távozzék a színházból. Szentgyörgyi karakterisztikus, a legmagasabb művészi fokon álló Szörényi érdemi az első helyen említést. Mellette Kassai patóca és Szegő vikáriusa váltak ki a keretből. Tövélyi a cigányleányt rikkó színezéssel látta el, míg Tisza Ilona szerepében sokkal szívesebben láttuk volna Horváth Paulát. A gondos, mintaszerű rendezés feltétlen dícséretet és elismerést érdemel. Különösen a tömegjelenetek voltak ügyesen, színesen rendezve. (f. m.)

Táviratok

A japán—oros háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, okt. 24.

Pétervárról jelentik: Ma tárgyalta a legfelsőbb kobozmányi bíróság előtt, mely Avellan tenger-nagybób, mint elnökből, négy más tenger-nagybób, Martens tanárból és az igazságügyi miniszterium egy képviselőjéből állott, az Allentowa angol gőzösnek a wladivosztoki hajóhadból történt elkobzását. Az ítélet a következő: A gőzös és rakományát el nem kobozható, miért is tulajdonosának visszaadandó; de a lefoglalásra elegendő ok forgott fenn, s annak megtételekor figyelembe vették az összes szükséges feltételeket. A wladivosztoki kobozmányi bíróság határozata tehát a megfellelő pontokban megváltoztatható.

Tokioból jelentik. (Hivatalos.) Oyama tábornok e hó 22-ig az oroszok veszteségeit illetőleg történt kutatások eredményét a következőkben foglalja össze: Elfogtak mintegy 500 embert, orosz holttestet 10-550-et találtak, zsákmányoltak 45 ágyut, 6920 gránátot, 5474 lövegvert és sok lövészert. Az orosz holttesteket katonai tisztelettel temették el. Az oroszok veszteségeit 60.000 főre becsülik. A kutatásokat tovább folytatják.

Pétervárról jelentik: Rjevzi tábornokot kinevezték a 19. hadtest parancsnokává. Az orosz távirati ügynökség tegnapi keleti karbini jelentése szerint hatodika óta mintegy 26000 sebesült oroszot szállítottak észak felé.

Londonból jelentik: Reuter-ügynökség tegnapi tokiói jelentése szerint az oroszokat Kuroki serege ellen összpontosították. Egy orosz lovassapat átlépte a Taiesibot, Fönsziokutól nyugatra.

Doverből jelentik: A balti hajóraj ma délután 1 órakor vonult el Dover előtt.

Sikkasztó bankszolgá.

Bécs, okt. 22.

A sikkasztó Jennert és bűntársait ma átadták az országos bíróságnak.

Meggyilkolt birtokos.

Rozsnyó, okt. 24.

Kerespessi Szontag perereset neki dugaszgag földbirtokosnót házvezetőnőjével együtt ismeretlen tettesek meggyilkolták. Csendőrség megindította a nyomozatot.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőlapados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Szives tudomásul.

Értesitem a mélyen tisztelt
közönséget, hogy

Lyceum-könyvnyomdámát

athelyeztem

Deák Ferencz-utca 12. sz. a. e. célra épült új helyiségbe.

Kérem megrendelőimet és a m. t. közönséget, hogy ez új helyiségben is aján-dékozzanak meg bizalmukkal, melyet ki-érdemelni a jövőben is legfőbb törekvésem leend.

Mély tisztelettel:

Gombos Ferencz,
nyomdatulajdonos.

NAGY JENŐ

amerikai
szájpádlásküli

műfog speczialista.

Vesselőnyi Miklós u.

6. sz. (Dr. Goth-ház.)

Fogad: d. e. 8—12. d. u. 2—6.

A világhírű Müncheni sör

Pschor-Brau

poharanként is kapható

Deák Ferencz-utca 8. sz.

tisztelettel: PFERCHSY J.

3522 Diszokmánya: Kétféle: 13—10

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár

nagy raktár és hangszóró-üzlet a. u. kir. posta- és táv. szolgálatja Kolozsvár

Összes áruimat havi részletekre is adom s azokért 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motoros berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emallitásokat saját dírdőmben és kemenczében állítok elő. Kerékparkiosztó osztályt tartok fenn! Telefon 412.

Kérem megrendelőimnek adok barátságos üdvözlőt!

Uj üzlet!

„**Király**”
a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt kalap és sapka rak-tarát.
= Kolozsvár, Mátyás király-tér 17-ik száma latt. =

Uj üzlet!

Hirdetések

a legolcsóbb árban
GOMBOS FERENCZ
könyvnyomdájában
vételnek föl.

Magyar Fém- és Lámpaárú-Gyár
Részvénytársaság
Budapest—Kőbánya.

Ezredéves országos kiállítás díszoklevél.

Légszusz- és villamos-csillárok
a legegyszerűbb kivitelű a legpazarabbig.
Petroleum-lámpák!
! Stilszerű újdonságok!
Fém- és díszműtárgyak!
Valódi „Király”-olaj
a legjobb biztonság-sági petroleum.
3631 2—15
Kolozsvár, Mátyás király-tér.

Taub nővérek
női kalap divatterme
Unió-utca 12. szám.

Kalapok!
Van szerencsénk jelteni, hogy valódi párizsi kalap-modellekből ismét új szállítmány érkezett

Divatüzletünk műtermében béli és színházi derekak díszítését, francia babák öltöztetését, gon-irozásokat elvállaltunk!

Diszítések!

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK
K-IMPÉR RÉPÁTI
BÁTHORI-FORRÁS ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÓVIZET
M. kir. Pat. Igazgatósági engedély 1901/VIII. 1880. szám.

Elsőrangú könyvnyomda!
Telefon-szám 204.

Ujság kiadó-vállalat!
Telefon-szám 204.

GOMBOS FERENCZ
KÖNYVNYOMDÁJA
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 12. szám.

Gazdagon felszerelt könyvnyomdában gyorsan, izléssel és a legújatnyosabb árban készítik el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint:

- irodalmi műveket,
- tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyszintén eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászati tanultam, az erdélyi részekben a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdám négy gyorssajtóval és a legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betűnyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyre.

Minthogy pedig könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrende ő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert ugy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyszabású vidéki megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközölök.

Ugyszintén a nagyérdemű olvasó közönség szives figyelmébe ajánlom

„**UJSÁG**”
függetlenségi és 48-as Kossuth-párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkkel, távirati- és telefon-jelentésekkel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Fél évre	12 „
Negyed évre	6 „

Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérn.

A n. e. közönség nagybecsű pártfogását és bizalmát továbbra is kérve teljes tisztelettel

Gombos Ferencz
nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG” pol. napilap kiadótulajdonosa.

Páratlan a maga minőségében!
A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelet valódi és természetes

ÖTVÖS-BOROK!

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pincéjéből
Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-u. 1.

Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Samillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet.

A Müncheni „Pshor” és I. „Pilseni” sörfőzdeknek erdélyrészi vezérképviselője.

A sörök október hó 10-én kerülnek forgalomba. 3541 10—100

Minden megbízást teljesít. — Nagybani eladásnál magas jutalék. — Üvegek kölcsön.

Bizományi raktárak:

Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesselőnyi Miklós-utca 6. Telefon 429. — Adl László fűszerkereskedő Deák Ferencz-utca 17. Telefon 470. — Kőrösi Ákos fűszerkereskedő Tivoli és Deák Ferencz-utca sark. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth Lajos-utca. Haller-ház. — Veress László Monostori-út 35. Telefon 401. — Bühm Konrád Jókai-utca 11. szám. Telefon 305. — Irimás Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. — Balogh János Trefort-utca 20. — Bárdi Sándor Akácfa-utca 8. — Nyikora Anna Rudolf-út 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

Könyvnyomdámát áthelyeztem

Deák Ferencz-utca és Minorita-utca sarkán levő saját házamban e célra épült külön helyiségbe.